

ОКРЕМІ АСПЕКТИ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДСНС УКРАЇНИ

Роман Світличин,
науковий співробітник Інституту державного управління у сфері цивільного захисту, лейтенант служби цивільного захисту

Економічний розвиток та реальне зростання суспільного добробуту можливі лише в тому разі, якщо громадськість відчуватиме гарантовану безпеку власного існування. Ендогенні та екзогенні ризики і загрози обумовлюють необхідність формування превентивних інституційних механізмів, спрямованих на елімінацію потенційних наслідків виникнення і розгортання надзвичайних ситуацій, що загрожують життю і безпеці суспільства. Базисна потреба у безпеці задовольняється як шляхом громадської ціннісно-орієнтованої самоорганізації, так і завдяки злагодженню функціонуванню специфічних органів виконавчої влади.

Широкий спектр суспільних благ, що продукуються ДСНС, потребує належного фінансового забезпечення, яке здійснюється із використанням бюджетних коштів. Оскільки діяльність всіх бюджетних установ і організацій за умов об'єктивної обмеженості бюджетних ресурсів має здійснюватися на основі консенсусу щодо суспільної вартості надаваних ними благ та послуг, дослідження фінансового механізму ДСНС видається надзвичайно актуальним.

Фінансово-економічний механізм ДСНС може бути представлений через єдність наступних елементів:

- організаційної структури служби;
- нормативно-правового режиму та інформаційного забезпечення діяльності Служби;
- національної доктрини в галузі безпеки і оборони;
- матеріально-технічної бази та інфраструктурного забезпечення функціонування ДСНС;
- внутрішніх форм, методів та важелів фінансового забезпечення, а також системи зовнішньої підтримки та гарантування стабільності і стійкості фінансово-господарської діяльності Служби.

Видатки ДСНС і їх частка у видатках зведеного бюджету України

Показник	Загальний обсяг, тис. грн			Частка у видатках зведеного бюджету, %			Частка у ВВП, %		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Видатки ДСНС України, в т. ч.	4414146,2	5568310,8	7980502,4	0,65	0,67	0,76	0,22	0,23	0,27
Управління у сфері НС	70248,4	77798,0	96746,6	0,01	0,01	0,01	0,00	0,00	0,00
Авіаційні роботи з пошуку і рятування	7675,2	7925,2	9823,0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Гідрометеорологічна діяльність	224018,2	252878,9	321425,5	0,03	0,03	0,03	0,01	0,01	0,01
Прикладні наукові розробки	39225,2	41429,9	54572,0	0,01	0,00	0,01	0,00	0,00	0,00
Придбання спеціальної техніки	200000,0	400835,7	600835,7	0,03	0,05	0,06	0,01	0,02	0,02
Обороноздатність	–	100000,0	100000,0	–	0,01	0,01	–	0,00	0,00
Діяльність сил ЦЗ	3528288,5	4339254,9	6343576,6	0,52	0,52	0,60	0,18	0,18	0,21
Підготовка кадрів	344690,7	348188,2	453523,0	0,05	0,04	0,04	0,02	0,01	0,02

Аналіз таблиці дозволяє констатувати, що впродовж 2015–2017 років видатки ДСНС в абсолютному вираженні майже подвоїлися, зрісши відповідно з 4414146,2 тис. грн до 7980502,4 тис. грн, що випереджає темпи інфляції за аналізований період. Проте питома вага зазначеної статті у видатках зведеного бюджету зросла лише на 0,13 п. п. до 0,76 % у 2017 році. Частка видатків ДСНС у ВВП характеризувалася помірною волатильністю, зрісши на 0,05 п. п. з 0,22 % у 2015 році до 0,27 п. п. у 2017 році.

Упродовж аналізованого періоду зростали всі без виключення видаткові статті. Стабільно найвагоміший елемент видатків ДСНС, що спрямовувалися на забезпечення діяльності сил цивільного захисту, в абсолютному виразі збільшився з 3528288,5 тис. грн (79,93 % сукупних видатків Служби у 2015 році) до 6343576,6 тис. грн (79,49 % сукупних видатків Служби у 2017 році). Питома вага цієї видаткової статті у структурі видатків зведеного бюджету коливалася в межах 0,52–0,60 %. Видатки на забезпечення діяльності сил цивільного захисту склали близько 0,18–0,21 % ВВП у 2015–2017 роках.

Вагомим елементом видатків ДСНС у аналізований період були кошти, витрачені на підготовку кадрів у сфері цивільного захисту.

Проте, попри абсолютне зростання показника з 344690,7 тис. грн у 2015 році до 453523,0 тис. грн у 2017 році, питома вага цієї видаткової статті у загальній структурі видатків скоротилася на 2,13 п. п. з 7,81 % до 5,68 % відповідно. Відносною стабільністю або незначним спадом характеризувалися і вагові параметри цієї статті у структурі видатків зведеного бюджету (0,05–0,04 %) і ВВП (0,01–0,02 %) за період.

Окремої уваги заслуговує видаткова стаття, пов'язана із фінансуванням прикладних наукових та науково-технічних розробок, виконання робіт за державними цільовими програмами і державним замовленням.

